

Earth Hour

På lördag den 25 mars tar världen ställning för planeten under WWF Earth Hour (60 minuter) – världens största miljömani-festation. Mellan klockan 20.30 och 21.30, lokal tid, kommer människor och institutioner över hela jorden att släcka belysningen och stänga av onödiga elektriska apparater.

Earth Hour startades av WWF i Australien 2007 och har sedan dess vuxit snabbt. 2016 deltog tusentals städer i 178 länder. Årets manifestation sätter extra fokus på mat, konsumtion, livsstil och global rättvisa.

Ett syfte med kampanjen är att få folk att tänka klimatsmart året om (plus) när det gäller de fem B:en: bilen (transporter), biffen (maten), bostaden (boende), butiken (konsumtion) och börsen (sparande). Ett annat syfte är att skicka en signal till makthavarna om att ta klimatförändringarna på allvar och visa att vi är många som vill se en mer handlingskraftig politik.

Byta kläder?

Lördagen den 1 april arrangerar Naturskyddsföreningen klädbytdagar på många orter, närmast i Örebro (Lundhagskyrkan kl. 11-14).

Bakgrunden är svenskarnas ohållbara klädkonsumtion. Våra klädinköp står för det fjärde största bidraget till våra koldioxidutsläpp; efter bilen, biffen och bostaden. Konsumtionen av kläder och

Ljusmanifestation på Mynttorget i Stockholm anordnad av WWF Ungdom. Foto: Max Plunger.

hemtextil har dessutom ökat snabbt, enligt Naturvårdverket med närmare 40 procent bara mellan 2000 och 2009. Vi köper i genomsnitt 10 kg kläder, eller 50 nya plagg varje år, plus hemtextil.

Sandra Roos som forskar vid Chalmers har gjort s.k. livscykelanalys på kläder, vilket innebär att hon undersökt klädernas miljöpåverkan hela vägen från odling och tillverkning till avfall. Hon har visat att största delen, 70 procent, av klädernas miljöpåverkan kommer från produktionen. Konventionell odling av bomull belastar miljön extra hårt av flera skäl. Dels sprids stora mängder insektsgift direkt ut i naturen, dels går det åt stora mängder vatten. För att tillverka ett kilo bomull krävs minst 7 000 liter vatten. Störst miljöpåverkan har dock, enligt Sandra Roos, den efterföljande behandlingen med spinning och vävning och framför allt färgning. Alla kemikalier som används vid färgningen gör att kläder av alla material belastar miljön hårt.

Vad kan jag göra?

Viktigaste rådet till dig som vill minska dina kläders miljöpåverkan blir alltså att använda plaggen tills de är utslitna! Eller lämna dem vidare till någon annan...

Ett annat råd är att fundera över hur du tar dig till klädbutiken. Det har nämligen visat sig att kundernas transport till affären står för 22 procent av klädernas miljöpåverkan!

Trots att våra kläder i regel tillverkas i länder långt från Sverige orsakar transporten till butikerna bara 4 procent av miljöbelastningen. Tvättning och torkning står för återstående 3 procent.

Naturskyddsföreningen har gjort en liten film med fler tips på vad en bör tänka på för att minska klädernas ekologiska fotavtryck:

<https://www.youtube.com/watch?v=4ySqT8Uuo20>

Återbruk och återvinning

Varje år kastar vi i genomsnitt 8 kg textilier per person i Sverige. Cirka 2,5 kg går till välgörenhet eller second-handförsäljning, men största delen hamnar i hushållssoporna.

Naturvårdverket har föreslagit nya mål för hållbar hantering av textilavfall: Till 2025 ska mängden textil i hushållssoporna minska med 60 procent jämfört med 2015. Det innebär max 3 kg per person. Tanken är att införa ett producentansvar liknande det som finns när det gäller insamling av förpackningar. Ett sådant system finns redan i Frankrike och fungerar bra.

I de behållare för insamling av textil som finns på återvinningsstationerna kan en ofta även lägga utslitna textilier. Av dessa görs trasor som bl.a. används som stoppning i möbler. En del butiker som säljer kläder och hemtextil tar också emot textilier för återbruk.

Ett annat av Naturvårdverkets förslag är att 25 procent av alla kläder som säljs ska materialåtervinnas, alltså att textilfibrerna ska återanvändas i nya plagg. I Sverige finns ännu ingen sådan storskalig produktion av nya kläder ur återvunna fibrer.

Den gula klänningen på bilden är ett resultat av den forskning och försöksverksamhet som pågår. Den presenterades sommaren 2014 och är den första i världen som är tillverkad helt av återvunna bomullsfibrer, förvånande nog från blå jeans!

Gul klänning tillverkad av blå jeans.

Foto: Smart Textiles.

Källor:

Earth Hour, WWF, 2017

<http://www.wwf.se/wwfs-arbete/klimat/earth-hour/1415461-earth-hour-2017>

För mycket kläder slängs i soporna, Sydsvenskan, 2014-02-19

<http://www.sydsvenskan.se/2014-02-19/for-mycket-klader-slang-s-i-soporna>
Hantering av textilier, Naturvårdverket, 2016

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2016/Hantering-av-textilier/>

Hur ska vi kunna återanvända begagnade kläder? UR, 2016

<https://urkola.se/Produkter/193750-UR-Samtiden-Malmoforskare-forelaser-2015-Hur-ska-vi-kunna-atervinna-begagnade-klader>

Kasserade kläder får nytt liv, Miljönytta, 2014

<http://miljonytta.se/branscher/textilindustri/kasserade-klader-far-nytt-liv/>

Shoppingresorna ger en av klädernas största climateffekter, Chalmers, 2017

<http://www.chalmers.se/sv/nyheter/Sidor/Shoppingresorna-ger-en-av-kladernas-storsta-kimateffekter.aspx>

Sveriges största klädbyttardag, Naturskyddsföreningen, 2017

<http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/sveriges-storsta-kladbyttardag-1-april>

Törstiga jeans, WWF, 2017

<http://www.wwf.se/source.php/1119894/bomull%20avtryck%20s9.pdf>